

Velja v Ljubljani
in po pošti:

za leto . . . K 84.—
pol leta . . . 42.—
četrt leta . . . 21.—
za mesec . . . 7.—

za inozemstvo:

za leto naprej K 95.—
za pol leta . . . 50.—
za četrt leta . . . 26.—
za mesec . . . 9.—

Jugosla

Na pisane naročbe brez
posiljanja denarja se ne
moremo očitati.

na pošto
ne
moči.

na pošto
ostor in si-
cer 1 mm ok ter 45 mm
širok prostor za enkrat
40 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu št. 17. Telefon
št. 889. — Upravištvo je na Starem trgu
št. 8. — Telefon št. 889.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Številka velja 40 vinarjev.

Našem glede inzeratov i. dr. se naj pri-
loži odgovor dopisnica ali ananka. — Dopisi
naj se pošiljajo. — Rokopis se ne vračajo.

Slovenska kolonija v Egiptu.

Piše dr. K. Pečnik, zdravnik v Kahiri (Kairo).

Slovenci imamo dve koloniji: Ve-
liko v severni Ameriki in razmeroma
prav malo v Egiptu. Egipt bi ne bil
večjega uvaževanja vreden, pa pri-
dejo druga dejstva v poštev. Za eks-
port iz Trsta je bil Egipt ena naj-
važnejših, če ne najvažnejša točka. V
primeru z drugimi točkami svetovne
trgovine je plulo največ in največji
parniki bivše avstrijske parobrodne
družbe Lloyd v Egipt in nazaj. Po
geografski legi smo Slovenci v istem
položaju kakor pred vojno. V kratkem
mine vsaj največji kaos povzročen po
svetovni vojni in Slovenija bo stala
pred istimi vprašanji glede bodočega
slovenskega eksporta. Slovenci smo
navsezadnje na Jadransko in Sredozem-
sko morje. Kdor pozna dežele na
obalah Sredozemskega morja ter je
trgovsko glede predpogojev vsakega
eksporta le nekoliko poučen, mora
za Slovenijo vzeti Egipt v
resen račun.

Egipt je bogata dežela. Bogastvo
ima dva vira: Prvi poljedelstvo, to
je zrna in egiptski bombaž, drugi
tudijski promet. Kahira (Kairo) je imela
v zimski sezoni včasih do 150.000
turistov, ponajveč Angležev in se-
vernih Amerikancev. Mimogrede re-
čeno, pišemo egiptski Slovenci arabski
original Kahira namesto spakedranke
Kairo. Egipt tvori nadalje za Slovenijo
popoln kontrast. V Egiptu je
absolutno pomanjkanje lesa ter vseh
lesnih fabrikatov. Kar se tiče indu-
strije, ni skoro nobene tovarne, ker
na daleč ni premoga. Egipt zamore
tedaj bodočemu slovenskemu eksportu
z malimi izjemami nuditi vse. Namesto
da stavimo, recimo Sirijo, Alžirijo v
račun, bo staval resen pretresevalec
najprej Egipt, ker pri istih predpo-
gojih bo že obstoječa slovenska ko-
lonija v Egiptu domačemu eksportu
v uvaževanja vredno zaslombo. Se-
verna Amerika pride le kot kolonija
vpoštev, Egipt manj kot kolonija, pač
pa je za trgovino velike važnosti.
Slovensko kolonijo v Egiptu je treba
že radi bodoče slovenske trgovine šči-
titi, ona bi z njo rasla.

Slovenska naselbina v Egiptu je
stara, nastala je polagoma čez Trst.
Ko sem prišel leta 1896, torej pred
23 leti, kot mlad zdravnik v Egipt, je
že bila, kakor dandanes, velika mno-
žica Slovencev in precej moških. Kar
je nedostajalo je bila organizacija.
Tedanji slovenski duhovnik, o. Hu-
bert Rant in jaz sta dala slovenski
koloniji v Egiptu prvo organizacijo.
Natančno število je težko dognati.
Štetje avstrijskih oblasti je jako po-
manjkljivo. V teku 23 let le tri zimske
sezone nisem bil v Egiptu, 5 let sve-
tovne vojske izvzetih. Po sodbi raznih
merodajnih Slovencev, posebno du-
hovnikov, bo Slovencev par tisoč, moš-
kih par stotin. To je seveda stanje
nekaj let pred vojno. V vojni so po-
stali Slovenci namah podaniki so-
vražnika, Avstrije, deloma se je dosti
trdo z njimi postopalo; ni čuda
torej, da se je kolonija raztrgala.
Sedanje stanje ni merodajno, za-
kaj 2 stari slovenski župniji v Ale-
ksandriji in Kahiri spravite zopet vse
v red. V Orijentu gravitirajo Srbi bolj
v Carigrad, Slovenci pa v Egipt, Hr-

vati držijo sredo, merodajna je geo-
grafična lega. Dolga desetletja je bil
edini dohod v Egipt čez Trst, to je
vzrok, da so Slovenci v veliki večini
poleg precej Hrvatov, posebno Dal-
matincev. Srba pa skoro ni nobenega,
razven par Črnogorcev.

Kakor znano, je Egipt ne po-
sebnost slaven eldorado za slovenske
služkinje, Gorilke, Kranjce in Sta-
jerke. Vprašanje je koščljivo in težko.
Plača služkinj v Egiptu je dva do
trikrat večja kot v Evropi. Vsakdo
gravitira tja, kjer je trikrat plačan na-
mesto enkrat. Potemtakem vse nič ne
pomaga! Vzrok te visoke plače so
egiptske razmere, posebno pa moha-
medanska vera Egiptčanov. Žena se
sme gibati le v zaledju in zakrita,
pripravnih domačih služkinj ni. Kar
se navadno govori, ni res, morala teh
Slovenk ni boljša pa tudi ne slabša
kot v drugih velikih mestih, recimo v
Trstu ali na Dunaju. Kahira bo do-
segla kmalu milijon prebivalcev, Ale-
ksandrija pa pol milijona. Bivša Av-
strija je postavila sicer zavetišče v
Aleksandriji, se pa drugače čisto nič
ni brigala za to vprašanje. Stvar
ostane težka tudi za novo državo SHS.

Severna Amerika ter slovenska
kolonija tam kaže čisto druge raz-
mere kot Egipt. Delavec in poljedelec,
ki v Ameriki prednjači, je v Egiptu
nemogoč. Arabska moška delavna
roka je mnogo cenejša. Za delavce
Egipt absolutno ni. Za obrtnike (ro-
kodolce) vsake vrste je pa zlata zem-
lja, ti pridejo do blagostanja, n. pr.
peki, krojači, utarji itd. Treba je, da
se je obrtnik svoje stroke dobro iz-
učil in če hoče postati samostojen,
kakor povsod, nekaj denarja. Nikomur
ne škoduje, ako je par let na tujem
ter svoje obzorje razširi, saj se jih
dosti vrne v domovino. Glede trgov-
cev je stvar že nekaj težja. Večina
strok uspeva izvrstno, pa so tudi
take, ki absolutno ne uspevajo. Za
inteligenco je zaradi mnogojezičnosti
dežele začetek jako težek. Deželni
jezik je arabščina, navadni občevalni
jezik med Evropejci pa francoščina
zraven angleščine in italijanščine. To
je treba inteligentu znati. Jaz n. pr.
sem potreboval skoro 6 let, da sem
francoščino res perfektno govoril, za
arabščino pa dobrih 12. Vse to je
težko in mučno. Za nižje sloje in za
silo zadostuje tudi en jezik, v Kahiri
francoski, v Aleksandriji francoski ali
pa italijanski. Obrtniku pa še tega ni
treba, par koščkov vsakega, pa gre.
Možnost zaslužka za moške je tedaj
v Egiptu omejena, odhod njih manjše
število.

Slovenska kolonija je po starem
slovenskem vzorcu dobro organizo-
vana. Glavna stebra sta dve slovenski
župniji, ena v Kahiri, druga v Ale-
ksandriji. Vsaki načeljuje slovenski
duhovnik. V Aleksandriji je bil celo
pod sovražno Avstrijo začetek slo-
venske ljudske šole. Slovenci v Egiptu
smo vsako strankarstvo sovražili, bili
smo enega mišljenja. Posebno dolgo
let sta bivala v deželi piramid mno-
gozaslužna slovenska duhovnika Hu-
bert Rant in Benigen Snoj. Kdor je
enkrat pil Nilovo vodo, se
vrača, pravi prislovica, čeravno je
prvi zdaj v Evropi, drugi pa v
Ameriki.

Slovenski otroci obiskujejo po-
največ francoske šole. Raznarodovanje
je minimalno. Deželni jezik, tujim ko-

lonijam najnevarnejši drugod, arab-
ščina, nima nobene asimilacijske moč-
ker so Arabci mohamedanci. Navadni
občevalni jezik med Evropejci, fran-
coščina pa ne, ker je Francozov le
malo. Egiptska kolonija ima nekaj za
se, neko posebnost, ki obstoji v tem,
da ni raznarodovanja kakor v Ameriki,
kjer slovenski jezik v drugem, gotovo
pa v tretjem rodu izumrje. Ne preti-
ravam, pa to bo vsakdo priznal, da
arabščina ni angleščina ter da nima
njene asimilacijske moči.

S trgov. vprašanji glede Egipta
se bavim že mnogo let. Eksport in-
dustrijskih izdelkov gre na drobno.
Tudi dosti drugega blaga spada v to
kategorijo. Pa so izjeme, kjer gre eks-
port le na debelo, med drugimi tudi
naša glavna stroka, naš les. Cene
lesa (desk itd.) so bile loco Aleksan-
drija enake cenam loco Trst več morsk-
ska prevoznina potom navadnih Lloyd-
dovih tovornih ladij. Eksport lesa na
drobno ne da niti beliča dobička, je
tedaj nemogoč. Po tem takem pridemo
do vprašanja posestva ladij, do paro-
brodskih družb. Slovenska eksportna
trgovina se bo morala kmalu baviti z
resnimi vprašanji. Ali je ustanoviti slo-
vensko parobrodno družbo ali splošno
jugoslovansko? Tudi ideja je sloven-
ske družbe bi ne bila nezmisliva, zakaj
skušnija kaže, da so tudi manjše paro-
brodne družbe jako sposobne za kon-
kurenco. Vse odvisi od kakovosti, od
kajih glavna je ta, da čebele nimajo
preveč trovov, sinekur. Ali naj bode
družba na delnice ali poddržavljenje?
Če pomislimo, da gre ves ogromni
dobiček pri eksportu našega lesa v
žep Židov, Italijanov in Grkov, je
boljše poddržavljenje. Pri poddržavljenju
pa preti nevarnost birokratizma, ki je
industriji nevaren, v trgovini pa po-
guben. Trgovina hoče celega moža in
ne samo uradne ure! Vse to bo treba
pretresti, zadeva je komplicirana, pa
se bo dala rešiti.

„Soča“ je prinesla svojčas serijo
mojih trgovskih člankov, ki so
izšli potem pri Gabrščku v Gorici kot
brošura. S tem sem specifično slo-
venski trgovini dosti koristil. Prva je
začela nato „Mizarska zadruga“ v Sol-
kanu eksportirati v Egipt, za njo tudi
v več krajih drugod v današnji Slo-
veniji. Večina je vspela, pa so
tudi slučaj, da ni šlo. Zadnji vzrok
vseh vzrokov pri tem pa je bil skoro
vedno eden in isti ter za nas Slovence
tipičen, to je pomanjkanje kapitala.
Bavim se že dolga leta s trgovskimi
eksportnimi vprašanji, zdaj po osvo-
bojenju upam slovenski trgovini še
veliko več koristiti, pa trebalo bi mi
mesta, na katerem bi mogel delovati.
V svobodni državi je na tujem le eno
mesto, odkoder zamore posameznik
kaj storiti za slovenski eksport ter
slovensko kolonijo, to je konzulat.
Vsaj nekaj tega važnega aparata mo-
ramo vendar tudi mi Slovenci dobiti!

Zadeva generalnega konzulata,
oziroma konzulata Jugoslavije v Egiptu
je enostransko urejena. Zaradi znanih
političnih zaprek na madžarski meji je
začela Srbija leta 1908 eksportirati ži-
vino čez Solun v Egipt. Čeravno brez
vsake srbske kolonije v Egiptu je mo-
rala zaradi tega kraljevina Srbija kot
taka ustanoviti v Kahiri generalni kon-
zulat. Prvi generalni konzul je bil g.
Čolak Andić. Zdaj po vojski pa Srbija
gotovo več ne bo eksportirala živine
v Egipt, stotero gladnih rok se bo

bljize stegovalo po srbski živini. Med
jugoslovansko kolonijo v Egiptu so
Slovenci v veliki večini zraven precej
Hrvatov, Srbov pa skoro ni. Za Srbijo
je tedaj dandanes Egipt postranska
zadeva, za nas Slovence pa jako važen
zaradi trgovine in kolonije. Ako ne
gre generalni konzulat, bilo bi vsaj
potrebno, da se pridene Srbohrvatu
kot generalnemu konzulu Slovenec kot
adlatus za slovensko kolonijo ter slo-
vensko trgovino, najboljše mož, ki
pozna kolonijo, jezike, deželo ter
egiptovsko trgovino.

Kot zdravnik sem dolžan omeniti
še zimovišče Egipt. V Kahiri je januar
našemu majniku podoben. Tako pod-
nebje je le na južnih obalah Sredozem-
skega morja. Bolniki ga celo v
Italiji in francoski Rivijeri zastoniščejo.
V poštev pridejo posebno kronične,
zastarane bolezni pljuč in ledvic, ki
kot take večinoma niso ozdravljive,
pa puščavno podnebje ter polni jug
podaljšata življenje, včasih skoro na
desetletje. Koščeni mož ni naš pri-
jatelj, četudi se navadno drugače go-
voril Središče zimovišča pa je Kahira
z okolico (Helwan, Heliopolis itd.) in
gornji Egipt (Luksor, Assuan).

—ič.

Boljševizem in naša so- cijalna demokracija.

(Nadaljevanje.)

Bilo bi krasno, ko bi se moglo
vso produkcijo tako organizirati, da
bi ne bilo izkoriščevalcev in izkori-
ščancev. V industriji bi se to dalo
polagoma izpeljati. Seveda bi bilo
treba vso industrijsko produkcijo temu
primerno organizirati. Glavni pogoj
pa je tozadevna disciplina in vzgoja
industrijskega proletarijata. Za uredni-
čenje socializacije industrije pa so
dani v zapadni Evropi stokrat ugod-
nejši pogoji kot pa v Rusiji. V Rusiji
je treba industrijo še le organizirati.
V zapadni Evropi je ta proces že
skoraj dovršen. Delavska masa za-
padne Evrope je nadalje vse drugače
disciplinirana in vzgojena v duhu so-
lidarnosti kot pa ruska. Na Češkem
in v Nemčiji stoji socialistična vladna
večina pod težko nalogo, da izvede
v praksi važen del svoje teorije —
socializacijo industrijske produkcije
in sicer na tak način, da produkcija
ne bo padla ter da bo tudi zmožna
konkurence, ker je treba računati z
dejstvom, da ne bo naenkrat po vseh
državah zavladal sistem socializacije,
ampak da bo v marsikateri državi še
ostal kapitalistični proizvodni red, ki
bo bil s socialističnim boj na življe-
nje in smrt ter ga bo skušal potom
konkurence gospodarsko uničiti. Pre-
pričan pa sem, da ruska industrija v
rokah boljševikov ne bo kos temu
boju in je tudi ne bo rešila iz tega
položaja zunanja trgovska politika
sovjetske vlade, v kateri hočem po-
zneje govoriti. Boljševizem je prav-
zaprav produkcijo uničil. Kar proiz-
vaja ruska industrija pod boljševiškim
režimom, je tako gorostasno drago,
da ne prenese nobene konkurence.
Zato pa boljševiški socializaciji indu-
strije preti gotov pogin. Zastoj so
svarili pred to nujno posledico boljš-
evike manjševiki.

Sem mnenja, da bo v nekaterih
državah Evrope prišlo do neke oblike
socializacije industrije. Pričakujem od

češkega proletarijata, ki je najbolj izobražen na celim svetu, da bo v tem oziru prednjačil socialistom vseh drugih narodov.

Kar pa se tiče nacionalizacije zemlje, sem pa pesimist. Računam s človeško naravo. Kdor zemljo obdeluje, je kakor bi iz nje izrastel. Pohlep po zemlji je kmetu draga narava. Kako je v kmetu razvita strast, da krade svojemu sosedu zemljo, vedo najbolje odvetniki in sodniki, ki imajo opraviti s te vrste kmečkimi pravdami. Vsak zakupnik, vsak kmečki delavec stremi, da bi bila zemlja, katero znoji njegova last. To mu je prešlo v kri! Koliko so v tem oziru že napravila izkušnja razna socialna društva na Holandskem, v Ameriki itd. Zbrali so se med seboj prijatelji, navdušeni socialisti, obdelovali so skupno zemljo na zadrugi podlagi, in konec koncev se je izkazalo, da tudi oni sami, propagatorji nacionalizacije zemlje, streme po zasebni lasti iste. Sicer pa lahko navedem podoben slučaj, katerega sem bil sam direktna priča. Ko sem v Pragi študiral, sem imel dobrega prijatelja, ki je obiskoval visoko poljedelsko šolo. Bil je navdušen anarhistični teoretik. Vedno je fantaziral, kako bi ustanovil s svojimi prijatelji v malem obsegu poljedelsko anarhistično komuno. Od doma je bil premožen. Oče mu je izplačal njegov delež. Zbral je okrog sebe svoje prijatelje somišljenike, po večini delavce. Kupili so blizu Prage krasno veleposestvo, na katerem so živeli in delali po vzorcu anarhističnih komun. Obiskal sem jih v družbi še nekaterih Slovencev parkrat. Lepo so živeli in dobro so se imeli. Imeli so krasne dohodke. Po preteku par let nato sem izvedel, da so se razšli. Ko sem bil letos v Pragi, čitam nekoč v agrarno-kapitalističnem dnevniku „Venkov“ uvodnik, v katerem ravno dotični moj prijatelj agronom pobija podraževanje zemlje. Ko ga pozneje enkrat na ulici srečam in vprašam, zakaj so se razšli, mi pravi na kratko: Vsak je iskal svoj interes; tisti pa, ki so imeli družine, bi bili postali radi sami lastniki.

Praktične poizkušnje glede združnega obdelovanja zemlje so se dosedaj vedno slabo obnesle, ker se je pokazalo, da posamezni člani zadruge streme po zasebni lasti zemlje na eni strani, na drugi strani pa nimajo istega interesa in pridnosti do dela, kot če bi delali zase. Socialni teoretiki, ki se zavzemajo za nacionalizacijo zemlje, preveč bagatelizirajo to dejstvo, ki se je dosedaj še vedno izkazalo, kot resna zapreka združne poljedelske produkcije. To vprašanje je med Čehi temeljito obdelal dr. Herben. Zbral je dokaze iz celega sveta, navajal izjave takorekoč vseh voditeljev združne poljedelske produkcije po raznih državah. Povsod isti refren: Pohlep po individualni lasti, pomanjkanje interesa za skupno delo. Žal, da nimam pri rokah potrebnih virov, da bi o tej stvari na njih temelju spregovoril malo obširneje, ker v naši javnosti se je o tej točki še premalo razpravljalo. Herben predlaga, naj bi se v češko-slovaški republiki prepustilo nekoliko razlaščenih veleposestev Modračkovi skupini, ki stremi po združnem obdelavanju zemlje. Na ta način bi se preizkusilo praktično vrednost te teorije; ker kar se ni obneslo prvič ali drugič, se lahko tretjič vendar le posreči. Potem bi se šele lahko vpeljalo splošna združna produkcija. Poljedelska produkcija je vendar temelj vsega narodnega gospodarstva, vir splošnega narodnega blagostanja. Zato pa je pametna konservativnost v tej panogi narodnega gospodarstva vedno potrebna. Napraviti pa skok v temo, kar čez noč spremeniti temelje poljedelske produkcije, ni mogoče, ker pride lahko v nevarnost ves obstoj države. Herben trdi, da bi združno obdelovanje zemlje na Češkem produkcijo zmanjšalo ter jo podražilo. Na drugi strani pa bi tudi ne prenesla konkurence drugih držav, kjer bi se še produciralo po kapitalističnih načelih. Herben je proti vratolomstvu.

Zagovarja mirno pot razvoja. Posamezne teorije naj se praktično preizkušajo. Drugače pa naj se zemlja zaenkrat izroči potrebnim v zasebno last. Če teorija o socializaciji zemlje v teku časa dobro prežane praktično izkušnja v malem obsegu, je potem še vedno čas, da se jo v vsej državi splošno vpelje. Naravno, da na Češkem še danes niso popolnoma na jasnem, kako izvesti agrarno reformo. Strokovnjaki računajo, da bo trajalo kakih 20 let, predno bo to vprašanje res urejeno.

Ruski boljševiki so pa izdali kar čez noč zakon o socializaciji zemlje. Seveda je moral ostati le na papirju. Mužiki so si zemljo razdelili v svojo last, misleč da je nastopil tisti zlati čas, o katerem je sanjalo toliko generacij. Ruska kmečka masa je toliko nesamostojna, brez inicijative, zaostala, brez najmanjšega čuta solidarnosti. Težka, trnjeva in počasna bo pot, po kateri bodo pronicale v to maso socialne ideje, ki bodo položile temelj socialni preureditvi.

Nisem nasprotnik končnega komunističnega cilja. Saj te ideje prehajajo kakor dedščina od generacije na generacijo. Nikdar pa se ne bodo uresničile potom nasilja, ampak mirnim potom razvoja. Približujemo se temu cilju korak za korakom. Ideje ne materija, so glavni in trajni temelji obstoja vsakega družabnega reda. Samo nasilje je preslaba vez. Ljubezen do bližnjega ni več prazna fraza. Njena zmaga, bo tudi zmaga komunističnih idej, ki bodo imele le trajen obstoj, ko bodo prodrle res v srce in duso človeškega rodu.

Prvotni krščanski komunizem je toliko časa krasno uspeval, dokler je vezala vse ude prvotne občine prava ljubezen do bližnjega, zaničevanje posvetnega blaga in živa vera o skorajšem zopetnem prihodu Jezusovem na zemljo. Kakor so te ideje ginevale, tako so se začeli tudi tresti stebri krščanske komunistične zgradbe. Ananija in Safira sta zatajila del svojega premoženja. Grki so začeli mrmrati zoper Hebrejce, češ, da se pri vsakdanji delitvi prezirajo njihove vdove in da se vrše nerednosti pri skupni blagajni v Jeruzalemu. Prvi čas so živeli kristjani v lepi edinstvi. Jezusova vera je naredila iz njih eno srce iz enega duha. Pravi temelj tega krščanskega komunizma je bila torej ideja. Ko so pa krščanski komunisti začeli nastopati nasilno, ko so n. pr. začeli povzročati v Rimu velike komunistične izgrede in plenjenja, o katerih nam poročajo rimski policijski zapiski, ki omenjajo tako v zgodovini prvokrat krščansko gibanje in imena nekaterih kristjanov, začne propadati tudi krščanski komunizem. Nasilje je rodilo protinasilje. Rimska vlada ni preganjala prvih kristjanov radi njihovega verskega prepričanja. — Rim je bil v tem oziru skrajno tolerant — ampak radi tega, ker jih je smatrala kot sovražnike države in tedaj obstoječega družabnega reda. Nastajajoča oficijelna rimsko-krščanska cerkev pa se je polagoma sprijaznila z obstoječim kapitalističnim družabnim redom, postala celo njegova zaščitnica in krščanskega komunizma je bilo konec. Izginila je v praksi ljubezen do bližnjega in z njo tudi komunizem.

Če bi zasledovali vsako komunistično gibanje v zgodovini bi našli, da je vsako uspevalo dobro, dokler je uživljala njegove pristaše ideja. S propadom idej je zaginil tudi komunizem.

Radi tega sem mnenja, da bo nasilna taktika ruskih boljševikov komunističnemu gibanju le škodovala. —

(Dalje prih.)

Prosim, ko vpošljete denar na naše upravnistvo, zapišite zadaj na odrezku namen pošiljave, za kaj je. N. pr. naročnina za „Jugoslavijo“, za kakšno in katero knjigo ali za kak dobrodelen namen, da ne bo potem nepotrebnih reklamacij.

Javna sabotaža naredb centralne vlade.

Dovolite, g. urednik, da kot bivši oficir, ki sem imel, službujoč na kolodvoru v Špilju, priliko na licu mesta spoznavati upravno modrost g. poverjenika za notranje zadeve, nekoliko prispevam k razumevanju svetohlinskega zaviljanja v njegovi debati proti dr. Štefanciču.

Začetkom februarja je bila izdana stroga naredba ministrstva za notranje zadeve v Belgradu, koje namen je bil zakonito urediti izdajanje potnih listin in tako razpasla potovanja navadno le skrajno sumljivih individuov omejiti na najnužnejše slučaje. Da je ta odredba neprijetno zadela tudi poštene potnike, na njeni upravičenosti ne more ničesar spremeniti. Dasi so bili pri izdajanju te odredbe merodajni globlji, zelo važni, pa širši javnosti nepoznani motivi državnih interesov, je menilo poverjenstvo v Ljubljani, da je to primerna prilika in primeren čas, da pokaže tudi na zunaj svoje centralni vladi nasprotujoče stališče. Čeprav g. poverjenik za notranje zadeve tega ni hotel vedeti, je imel sleherni špiljski žandarm toliko upravne modrosti in državnega čuta, da si je bil na jasnem, da ni naloga eksekutivnih oblasti — in tudi ljubljanski poverjenik je le samo za svoje delovanje neprimerno plačani eksekutivni organ — premišljati o upravičenosti izdanih odredb, temveč edino le iste dobesedno izpeljati. Razna okrajna glavarstva pa so z dovoljenjem in vednostjo poverjenika g. Golije, izdajala potna dovoljenja, ne da bi bili izpolnjeni niti formalni niti materijalni pogoji, predpisani v omenjeni odredbi. V tem tišem boju so seveda v Špilju vršili kontrolo le v smislu odredbe višje oblasti ter seveda vse potnike, ki so prihajali s takimi potnimi priporočili, zavrnili z opombo, naj si preskrbijo pravi potni list. Tako je vsem tem revežem upravna modrost ljubljanske vlade povzročila neizmerno stroškov, potov ter zamude časa, dokler ni potujoče občinstvo samo zahtevalo potne liste, kakor so bili prepisani v naredbi ministr. sveta. Nešteto in nešteto, tudi g. poverjeniku ter vojaškim oblastim dovolj znanih slučajev je priča za to javno in premišljeno sabotažo ukrepov centralne vlade od strani ljublj. birokratov. Zato si more poverjenstvo šteti v svojo zaslugo, da je v času, ko so se gradili temelji novega državnega ustroja, vedoma izpodkopavalo avtoriteto in veljavnost zakonitih odredb svoje predpostavljene oblasti, pokazalo na zunaj slabost in bolehnost upravne aparata ter dovedlo javno upravo v — močvirje nezakonitosti in samovoljnosti.

Vse to je g. poverjeniku dovolj znano od zgoraj doli ter je njegova navidezna nevednost svetohlinsko zvižanje, ki le dokazuje — slabo vest. Če v Sloveniji v javni upravi kaj smrdi, potem smrdi pri glavi. Kako pa so razumevali določila centralne vlade o uvozu ter izvozu, to je pa poglavje zase, pri kojem konkretni dati prav nič ne zaostajajo za onimi o potnem prometu. — S spoštovanjem...

Slovo dr. Nike Zupaniča od Londona.

Naš belokranjski rojak dr. Niko Zupanič se je čela štiri leta zdrževal v Londonu; več kot vsi člani Jugoslovanskega odbora ter emigranti za časa svetovne vojne. Pridobil si je mnogo znanecv in prijateljev med Angleži in jugoslovanskimi emigranti, za katere poslednje se je zavzemal ter bil često porok njih, da ne bi bili zaprti kot podaniki bivše avstro-ogrške monarhije. Dne 24. julija je Zupanič definitivno zapustil London in oni večer pred odhodom mu je priredila tamošnja jugoslovanska kolonija banket v restavraciji „Florence“ blizu Picca-

dilly Circus. Vrsto govorov je začel g. Dušan Janić, predsednik delavskega društva „Jugoslavija“, a za njim je povzel besedo zastopnik naše SHS države pri angleškem dvoru, g. dr. Dragutin Kojić, kakor sledi:

„Želim, da posle govora našeg predsednika i ja podižem čašu zdravice u znak jugoslovanske kolonije u Londonu jednome i ako mladom, vrlo zaslužnom nacionalnom radniku, čije je zasluge vrlo lepo pomenio naš prijatelj Dušan Janić, te meni ostaje, da bacim samo malo svetlosti na nekoliko momenata iz života našeg slavjenika.

Još pre 18 godina. i ako vrlo mlad g. Zupanič je osetio, da je našem troimenom narodu spas u jedinstvu — složnom prikupljanju sviju oko njegovog prihodnog težišta Srbije. Da bi tu misao što više proširio on je godine 1901 pokrenuo u Beču časopis „Jug“ koji u slovenačkoj strani našeg naroda širio one velike ideje, koje su danas naše svoje puno ostvarenje u novoj kraljevini.

Godine 1903 dr. Zupanič na jednom drugom, to isto važnom polju počeo da dela na velikom poslu narodnog ujedinjenja. Njegovo političko-naučno delo „Mazedonien u. das türkische Problem“ iz te godine i njegovo drugo delo „Altserbien und die albanesishe Frage“ iz g. 1912, koje je toliko cenio naš umni Sveta Simić, učinili su, da naše narodno pitanje dobije naučnu podršku u stranom svetu, da već ne pominjem naučne radove dr. Zupaniča u poslednjim danima naše nacionalne borbe, koja je vama svima poznata.

Sondirajući tako na brzo sa vama večeras i naučni ulog dr. Zupaniča u našem narodnom radu, meni se i nehوتيčno nametnulo pitanje: „Ta, zašto onda dr. Zupanič u našem narodu nema onu veliku reputaciju i ono priznanje naučnog i političkog radnika, koji mnogi drugi za manje prava kod nas imaju? — I ja sam to, gospodo, objasnio prvo skromnošću našeg slavjenika, a odmah zatim dubokim demokratizmom, čija bi se filozofija svela na prosto i jasno: Ta svi smo mi jednaki i svaki je učinio za opštu stvar ono, što je mogao — što mu je promisao dodelila da učini. Niko u jednom demokratskim društvu nema prava, da večito podloči svoje zasluge — svoju važnost, jer sve što on čini, to je samo izplačivanje duga, koji je rođenjem prema svojoj sredini na sebe povukao! Ta filozofija možda je g. Zupaniča kao čoveku nešto i škodila, ali mene je ona upravo i odredila da na ovu večeru dodjem i da zajedno sa vama zablagodarim na svemu, što je za svoj rod učinio. — Ja dakle pijem ovu čašu u znak priznanja jugoslovanske londonske kolonije prema dr. Zupaniču, u za napredak i sreću našeg narodnog ujedinjenja, u kome je poslu dr. Zupanič imao tako lep i ugledan udeo.“

London, 15. julija 1919.

Janko L.

Mirovna konferenca.

Neizprosna opozicija Wilsona v jadranskom vprašanju.

Ldu Split, 18. avg. (DDU) „Secolo“ priobčuje v enih svojih zadnjih številkih dopis svojega pariškega izvestitelja glede položaja na pariški konferenci. Poročevalec naglašuje zasluge Tittonija za tesnejše zblizanje Italije s Franijo, Anglijo, Belgijo in Romunijo, vendar opozarja, da se je bati, da bi mogel Tittoni v realni politiki podleči istim pogreškom kakor njegovi predniki, zlasti da bi mogel nemar pustiti glavne interese naroda, samo da bi mogel vzdržati pristrčne odnose s katerikoli zaveznikom. Dopisnik nadalje toži, da poglavito vprašanje zanimajoče Italijo, namreč jadransko vprašanje, še vedno čaka ureditve vsled neizprosne opozicije Wilsona. Poročevalec nadaljuje, da se bo prve dni prihodnjega tedna pretresal jadranski problem, da pa se ne smemo vdati velikim iluzijam, to pa zaradi držanja Wilsona, ki se niti za dlako ni od-

daljil od svojega junijskega programa. Njegova neizprosost v političnih vprašanjih se kaže tudi v ekonomskih vprašanjih, kar najbolje dokazuje izjalovljeni poizkus pogodbe z bankirjem Morganom. Izvestitelj zaključuje: Ni znak pretiranega pesimizma, ako trdimo, da se jadransko vprašanje težko reši pred odgoditvijo konference. Tiltoni je sklenil, da v parlamentu poroča o vsem onem, kar je mogel in ni mogel storiti; to bo seveda za diskusijo o mirovni pogodbi z Nemčijo in tedaj bo zbornica mogla proučiti in presoditi ne samo delo bivše delegacije, marveč tudi delo sedanje delegacije.

Spremembe o mirovni pogodbi z Nemško Avstrijo.

Ldu Pariz, 18. avg. (ČTU) Mirovna pogodba z Nem. Avstrijo se je glede letališč spremenila v toliko, da se letališča v Nem. Avstriji prepušajo privatnemu letalnemu prometu. Kot vojaško letališče se Nem. Avstriji dovoljuje letališče Thalerhof pri Gradcu. Kakor poročajo iz dubrega vira, so se uvedle na podlagi zadnjih pojasnil avstrijske mirovne delegacije tudi bistvene finančne olajšave mirovne pogodbe.

Neodrešena domovina.

O naših internirancih.

n LDU Trst, 16. avgusta. Iz Rima poročajo listi: Vsled de Vitove interpelacije je grof Scorza, državni tajnik za zunanje stvari podal naslednjo pisano izjavo: G. de Vito Deliarco je vprašal, če se morejo dementirati vesti o internacijah v Istri, jadranskih otokih in Dalmaciji, na podlagi zadnjih angleških vestí, ki govore o mnogih tisočih internirancev. Lahko zagotovim interpelantu na najformalnejši način, da ni bilo v Italiji pod bodisi kakšno obliko (pretezo) interniranih Slovanov iz Istre, jadranskih otokov in Dalmacije nikdar več kot okoli 200. Večina teh internirancev dobi v najkrajšem času popolno svobodo in v kratkem ne bo zaprt v Italiji nihče, razun kake desetorice bivših c. in k. agentov in drugih hudih avstrijakantov.

Takemu službenemu neresničnemu poročilu ni treba nobenega dementija, ker je nepobitno dokazano, koliko Jugoslovanov je bilo deportirano iz Dalmacije. Trditi moramo, da je bilo deportiranih preko tisoč.

Italijanski pravdni red na Reki.

n LDU. Milan, 18. avg. (Dun. KU.) »Corriere della Sera« poroča: Reško sodno osebje je prišlo v Benetke, da se pouči o delovanju italijanskih sodnij. Zatrjuje se, da bodo reške sodnije od 1. decembra dalje uradovale po predpisih italijanskega pravnega reda.

Stroga hišna preiskava.

n LDU. Zader, 16. avg. (Ddu.) Te dni je ob 10. zvečer pridrvelo več karabinerjev v prostore Sokola, kjer se nahajajo vsa zadrška narodna društva. Tekom hišne preiskave, ki je trajala do 3. jutraj, se nihče prisotnih ni smel premakniti s svojega mesta. V istem času so drugi karabinerji izvršili hišno preiskavo v učiteljsku in v arbanaškem Sokolu. Toda našli niso prav ničesar. Ob 4. jutraj so preiskali stanovanja dr. Metličiča, dr. Pavloviča, dr. Macchieda, dalje g. Radikoviča in gospe Kate Unara, pa tudi tu brez uspeha. Kakor se je pozneje izvedelo, so se te preiskave izvršile na ovadbo tukajšnjih italijancev.

Slovanski svet.

Pred odstopom sovjetske vlade v Rusiji?

sl LDU. Berlin, 18. avg. (Čtu.) Tukajšnji politični krogi so po ovinku iz Stockholma prejeli zanesljivo vest, da se Lenin s svojimi pristaši in sedanjimi člani sovjetske vlade posvetuje o odstopu vlade. Najhujši nasprotnik nameravanega odstopa je Čičerin, ki pa ima med vodilnimi komunisti prav malo privržencev.

Boljševiške čete zapuščajo Ukrajino.

sl LDU. London, 18. avgusta. (DunkU.) Reuterjev urad poroča uradno: Javlja se, da je prebivalstvo pregnalo boljševike iz Odeze, in da so se jeli umikati iz Kijeva in iz vse Ukrajine.

Preki sod v Šleziji in na Poznanjskem.

sl LDU. Vratislava, 19. avg. (DunkU.) Poveljujoči general v Šleziji in na zapadnem Poznanjskem je dal včeraj proglasiti poostreno obsedno stanje (preki sod) za vladni okraj Opolje, izvzemši nekatera okrožja. Naredba vsebuje tudi prepoved časopisja. Vsi stavkujoči ali po sili od dela zadržani se morajo takoj vrniti k delu.

Machar generalni inšpektor čehoslovaške armade.

sl LDU. Praga, 18. avg. (Čtu.) Predsednik republike Masaryk je imenoval Macharja za generalnega inšpektorja čehoslovaških čet.

Sosedne države.

Madžarska.

Možnost nove ministrske krize.

e Ldu. Dunaj, 18. avg. (ČTU) Ker je bila ententa dosedaj proti nadvojvodi Jožefu in se socijalni demokraci branijo sprejeti poročila, govorijo v Budimpešti o možnosti nove ministrske krize. Ako bi se bojazen tukajšnjih političnih krogov uresničila in bi vlada vsled pritiska od zunaj morala odstopiti, bi segli zopet po načrtu, katerega so preresetavali pred rekonstrukcijo Friedrichovega kabineta in ki ga je ententa živahno podpirala. Po tem načrtu naj bi do odločitve v narodni skupščini načeloval državi državni svet, sestojec iz treh članov, ki bi potem imenoval novo vlado.

Karlove mahinacije.

e Ldu. Nauen, 18. avgusta. (Brez.) Kakor poročajo z Dunaja, vztraja bivši cesar Karl na zahtevi, da se izvede akcija, ki naj svedoči, da mandat bivšega nadvojvode Jožefa glede Madžarske ne temelji samo na volji ententnih držav, marveč predvsem na misli, katero je bivši cesar Karl v soglasju z ustavo poveril nadvojvodi Jožefu za prevzete vlade na Madžarskem. V tem stremljenju podpira odstavljenega cesarja zlasti bivša madžarska ministrska predsednika Andrássy in Wekerle.

Zapadno-ogrsko vprašanje.

e Ldu. Dunaj, 18. avgusta. (DunkU.) Glavni odbor je imel danes popoldne pod predsedstvom predsednika Seitzja sejo, kateri so prisostvovali člani kabineta in za državni zunanji urad Ippen. Predmet obravnavam je bilo zapadno-ogrsko vprašanje. Državna tajnika Eldersch in dr. Bratusch sta podala o tem temeljito poročilo, kakor tudi o sprejemu deputacije nemškega zapadno-ogrskega prebivalstva, ki je od nemške avstrijske vlade nujno zahtevalo zavaranje dežele po nemško-avstrijskih organih. O tem vprašanju se je razpravljalo jako podrobno. Nato je glavni odbor soglasno sklenil, da odobri noto državnega kancelarja dr. Rennerja z dne 14. avgusta, kjer je zaprosil vrhovni svet zaveznikov, naj pristane zasedbi nemškega zapadnega Ogrskega po nemško-avstrijskih varnostnih organih, in da v imenu Nemške Avstrije izda na prebivalstvo nemškega zapadnega Ogrskega proglas v kar največji proizvodnji.

e Ldu. Dunaj, 18. avg. (ČTU.) Kakor se poroča, bo najbrž danes prišlo k angleški, ameriški in italijanski misliji odposlanstvo zahodno-ogrskih delavcev in kmetov, da prosi za podelitev mandata Nemški Avstriji in da poroča o zatiranju po novi madžarski vladi.

Iz Nemčije.

e Ldu. Weimar, 18. avgusta. (ČTU.) Včeraj je bil narodni skup-

ščini predložen načrt izvršilnega zakona za mirovno pogodbo. Med drugim vsebuje ta načrt prepoved plačila in sprejema plačila sovražnih tirjatev in dolgov ter pooblaščenje vlade, da ima pravico, zase zahtevati poljedelsko trgovske obrate.

e Ldu. Bamberg, 18. avgusta. (ČTU.) Bavarska vlada se je danes presečila v Monakovo. Iz Monakovega se je bila preselila v Bamberg začetkom aprila, ko se je v Monakovem ustanovila sovjetska republika.

e Ldu. Nauen, 18. avgusta. (Brez.) Nemška vlada je odpoklicala dosedanjega poveljujočega generala v baltičkih pokrajinah, grofa von der Goltza.

Splošna stavka v Alzaciji.

e Ldu. Berlin, 18. avgusta. (ČTU.) Glasom poročila iz Rotterdamu je v Mülhhausnu in okolici včeraj izbruhnila splošna stavka, ki se je razširila tudi na tkalnice, vse javne uradnike in železnice. Francoski podprefekt je posredoval, pogajanja pa so se razbila. Po vsej doljeni Alzaciji se je razglasila splošna stavka. Glasom poročil iz Pariza stavkajo tudi rudarji v saarski kotlini. Francoske vojaške oblasti so takoj nastopile in aretirale stavkarski odbor.

Politični pregled.

p Šusteršič se bliža! Z Jesenic poročajo, da straši tam okoli bivši glavar bivše vojvodinje Kranjske. Pa ne da bi ga poslal k nam kak monsignor Maglione!

p Avstrija in mir. Avstrijski pooblaščenca so povdarjali, da sta avstro-nemška in ogrska odgovornost napram zaveznikom enaki, vendar pa je kljub temu mirovni posvet pretresel posebej gospodarsko vprašanje Cislajtanije in Translajtanije. Pri tem smatrajo nekateri novo avstrijsko državo (in druge sovražne) kot nesrečnega dolžnika, ki zasluži raznih obzirlov. Pozabljajo, da narodno premoženje, ki ga hočeta deloma obdržati zase avstrijska Germanija in Madžarija, izvira iz zločinov in tatvin. Če je torej še kaj preostankov — razlaga A. Gauvain — jih ima zahvaliti podonavski monarhiji kakor Nemčija dejstvu, da sta živeli več let na račun naših zaveznikov. Rešila je n. pr. svoje blago, ker je pojedla srbsko in romunsko živino. Zato je neumljivo, kako more vrhovni svet ustreči prošnjam Avstrijcev in Madžarov, ki bi radi ohranili večji del svojih čred, češ da bi jim nedostajalo mleka, masla itd. Dolga leta so po njih krivdi narodi stradali najneobhodnejših živin in so bili zdesetkovani po lakoti. Najmanj, kar se da storiti za ta ljudstva, je istoveljavno vračilo v blagu ukradenih stvari. Tak ekvivalent obstoja v Avstriji, Madžarski, Bolgariji, Nemčiji. Ali tanci imajo potemtakem pravo polastiti se ga. Toda antanta je obljubila prehranjevati neprijateljske dežele in ne more se vzeti z desnico, kar se daje z levico. Pri tem je razločevati med preživljanjem ljudskih slojev, ki so zares potrebni, in med obveznostjo, povrniti ugrabljene predmete. Prehrana naj se nadaljuje, a dolg naj se določi in postopno izplačuje po možnosti. Ako mora sedaj kdo trpeti, naj trpi uzmovič. — Avstrija se pritožuje, da ima prenašati vso težo vojnega dolga. To pa ni gola resnica. Tako niso nprtili nji onega dela dolgov, ki je »udomljen« v dedičnih državah; slednji državi, izišli iz razkosane Habsburgije, je dano na prosto uravnati po lastni volji del vojnih posojil, ki ga nosijo njeni podaniki. Če premorejo dunajski bankirji velike kupe teh posojil, tem slabše za nje. Običajni podpisniki so morda bolj zanimivi. Vendar pri podpisovanju so na vsak način vedeli, da izgube nekaj ali vse v slučaju poraza. To nas ne briga. Z ozirom na njih terjatve imajo naše prednost. Oni ne smejo prej dobivati odškodnine, dokler niso zavezniki dodebrja poplačani.

P. P.

p Romunski prestolonaslednik se odpoveduje prestolu. LDU. St. Germain, 19. avgusta. (DunkU.)

»Journal« javlja: Romunski prestolonaslednik je poslal svojemu očetu zopet pismo, v katerem se odpoveduje zase in svoje naslednike vsem pravicam do prestola. Odpoved se je načelnikom političnih strank uradno javila.

p Mehikanska zadeva. LDU. St. Germain, 19. avgusta. (DunkU.) »Petit Parisien« javlja iz Londona: Zedinjene države in Francija sta poslali mehikanski vladi protest proti povelju predsednika Carranze, da ima angleški upravitelj Cummeng zapustiti Mehiko.

p Italijansko-grški sporazum. LDU. London, 18. avgusta. (DunkU. Brez.) Kakor poročajo iz Rima, prinašajo ondodni listi podrobnosti o italijansko-grškem sporazumu. Pri določitvi mej Male Azije pripade Italiji vsa dolina Meandranka, rezen tega prosta cona v luki Smirenski in pravica do železniške zveze s progo Smirna-Aidin. Dodekanes se vrne Grški. Sporazum vsebuje tudi določbe o gospodarskih odnošajih obeh držav.

p Sirci za francosko pokroviteljstvo. LDU. Lyon, 18. avgusta. (Brez.) Iz Bejruta se poroča: V nasprotju z vestmi, ki izvirajo iz nekaterih listov, izhajajočih v Damasku, se je dosedaj pretežna večina prebivalstva sirske in libanonske obale izjavila za priključitev k ozemlju, nad katerim bo izvrševala varstvo Francija. Kjerkoli se ljudstvo more svobodno in brez pritiska izraziti pred ameriški komisariji, ki tod izprašujejo narod o njegovih željah glede pripadnosti, se povsod izjavi za zblizanje s Francijo v kakršnikoli obliki, in to brez razlike vere.

p Nemško časopisje o delovanju izvolškega. LDU. Nauen, 18. avgusta. (Brez.) Povodom smrti nekdanjega ruskega veleposlanika v Parizu, Izvolškega, se spominjajo nemški listi njegovega delovanja ter označujejo umrlega državnika za enega glavnih krivcev svetovne vojne. Povdarjajo predvsem njegovo žilavo sodelovanje s pokojnim angleškim kraljem Edvardom VII. in z nekdanjim francoskim poslanikom v Petrogradu, Delcassejem, ki sta pričela ustvarjati politični in vojaški zid okoli Nemčije. Zlasti pripisujejo njegovemu vplivu sklep angleško-ruskega mornariškega sporazuma, ki je bil naperjen proti Nemčiji.

Dnevne vesti.

dn Regentova brzojavka deželni vladi. Ldu. Ljubljana, 19. avg. Regent in prestolonaslednik Aleksander se je na vdanostno brzojavko predsedništva deželne vlade za Slovenijo o priliki zasedbe Prekmurja zahvalil z nastopno brzojavko: Belgrad, 18. avgusta. Predsedništvu deželne vlade v Ljubljani. Delim radost predsedništva pokrajinske vlade slovenačke i celog naroda prilikom ulaska naše vojske u Prekmurje i oslobođenja naše tamošnje braće, kojoj želim, da se pod okriljem zajedničke otačbine ubrz osnazi od pretrpljenih žala, što jih je tujinski režim još u poslednjim danima počinio. Aleksander.

dn Reforma cerkvenega vprašanja. Dalmatinska duhovščina se je počela zadnje čase živo baviti z vprašanji cerkvene reforme. Gibanju načeluje dekan in gvardijan. Sedaj je poslala svojemu škofu Cariču spomenico, sledeče vsebine: »Ker bera ni več času primerno sredstvo za materialno vzdrževanje dušnopastirske duhovščine, pač pa je to ponižujoč in za mnoge ubijajoč način vzdrževanja, prosimo vse odločujoče činitelje, naj se odločno zavzamejo za to, da se dušnopastirska duhovščina čimprej na dostojen način stanu primerno preskrbi, ljudstvo pa reši dosedaj vzakonjenega običaja, da v naravi doprinese za vzdrževanje svojega župnika.«

dn Opeharjeno občinstvo. Pod imenom Abdul-Riza beg je nastopil v novomeški Čitalnici nek čarobni umetnik, ki je silno mnogo obljubil, a malo izpolnil. Občinstvo skrajno

nezadovoljno z nudenim užitek bi ga bilo preteple, da ni junak večera potegnil noža in grozil ž njim vsakemu, ki bi se mu približal. — Opozorjamo na ta slučaj županstva ostalih naših večjih krajev, da preprečijo nastopanje takih elementov in s tem obvarujejo svoje občanstvo pred prevaro.

dn Ustavljeno kazensko postopanje. Kot smo svoječasno poročali, sta zakonska Ana in Anton Ferenčak osumljena umora na svoji sorodnici Mariji Fatur. Ker sodnija ni našla dosedaj nikakih dokazov, ki bi potrjevali to sumnjo, se je kazensko postopanje ustavilo in sta bila obadva imenovana izpuščena iz preiskovalnega zapora, v katerem je Ana Ferenčak medtem tudi porodila.

dn Slovenščina — srbohrvaščina — ali mešanica? V nedeljski izdaji "Slovenca" je pod "Samostalen 4820" objavljen inserat, ki ne odgovarja niti zahtevam slovenske, niti srbohrvatske slovnice. V interesu ugleda našega naroda je pač, da vsaj naši večji listi ne prinašajo tako spakodanih oglasov. Ali naj bodo oglasi čisto slovenski ali pa čisto srbohrvatski — nikakor pa ni umestna slovnična mešanica obeh jezikov.

dn Konji za Koroško. V zadnjem času so zaplenili na Gorenjskem mnogo konj, katere so izkušali razni ljudje spraviti brez predpisanih odpremnih izkaznic na Koroško. Postopanje oblastev je bilo popolnoma pravilno, ker so za trgovski promet (bodisi po železnici, bodisi po cesti) s konji v tuzemstvu predpisane odpremne izkaznice, ki jih izdaja odsek za prehrano Slovenije v Ljubljani. Na to naredbo so bili prizadeti že ponovno opozorjeni z javnimi razglasili. Pri prometu na Koroško obstaja še nevarnost, da se konji izlitolapljajo preko demarkacijske črte v Nemško Avstrijo, kar se je tudi dogajalo v ponovnih primerih. Zatorej je posebna opreznost oblastvenih organov popolnoma na mestu. Da se ne oškodujejo potrebni posestniki na slovenskem Koroškem, so se zaplenjeni konji izjemoma vrnili onim, ki so na verjeten način dokazali, da potrebujejo konje za svoje gospodarstvo. Kazensko postopanje se je uvedlo le proti onim, ki so tihotapstva. V bodoče naj si vsakdo, ki hoče kupiti konje ter jih prepeljati na svoj dom, preskrbi že prej pri odseku za prehrano predpisano odpremno izkaznico. Odpremne izkaznice se bodo izdajale le na podlagi potrditeljskega glavarstva.

dn "Glasb. Matica" v Ljubljani potrebuje neobhodno več klavirjev ter se obrača do onih lastnikov klavirjev, ki morda nameravajo klavirje prodati, da ponudijo iste v nakup "Glasbene Maticе". V ponudbah, ki jih je nasloviti na odbor "Glasbene Maticе" v Ljubljani, je navesti trdiko, ki je izdelala klavir, prodajna cena istega in natančen naslov ponudnika.

dn Dovoljen izvoz nemških strokovnih in znanstvenih listov. Ministrstvo notranjih zadev je z ukazom od 21. julija 1919, št. 23243/P dovolilo splošni uvoz vseh nemških strokovnih in strogo znanstvenih listov v kraljestvo SHS.

dn Največja brezžična postaja na svetu. Po poročilu pariškega lista "Exelsior" ustanovi v kratkem pri Bordeaux ameriška družba po nalogu francoske vlade največjo brezžično postajo sveta, ki bo brzojavljala po 72.000 besed na dan do daljave 21.000 km.

dn Drobiž v Splitu. Splitska mestna občina izda 10 in 20 vlnarske komade v lastni režiji, da s tem olajša denarni promet. Za kritje tega drobiža jamči občina z vsem svojim premoženjem. Ali bi ne mogla tudi mestna občina ljubljanska izdati drobiž v lastni režiji in s tem napraviti konec mizeriji z znakami, ki so v prometu vse prej, kot pa higijeničnim zahtevam odgovarjajoče.

dn Goriški učitelji begunci — vpošljite razkaznice za odmero draginske doklade potom šolskega vodstva svojega bivališča, ali naravnost deželnemu knjigovodstvu v Ljubljani.

dn Poverjeništvu ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani se opozarja, da glede vsega uradništva, katero služi čez predpisano dobo, vse potrebno ukrene, da pride v zaslužen pokoj.

dn V deželno blaznico na Studencu je bilo od 1. 1913 do 1918 sprejetih 91 alkoholikov. Med temi je bilo 80 moških in 11 žensk. Najmanj četrti del blaznikov je bil posredno ali neposredno zastrupljen z alkoholom.

dn Ustanovni občni zbor gremija trgovcev za politični okraj Litija, se vrši dne 24. avgusta 1919 ob 14. uri v Šmartnem pri Litiji, v prostorih gosp. Iv. Robavsca s sledečim dnevnim redom: 1. pozdrav načelnika prip. odbora; 2. poročilo zveze trg. org. za Slovenijo; 3. čitanje in odobrenje pravil; 4. volitev odbora; 5. raznoterosti. V oziru na navzočnost organizacije, prosimo, p. n. tovariše, da se zanesljivo udeležite ustanovnega občnega zbora, ako kdo izmed gosp. trgovcev pomotoma ni dobil posebnega povabila, naj mu to služi kot vabilo. Prip. odbor.

dn Razpis službe okr. sluge. Pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani je namestiti okrajnega slugo. Pravilno kolekovane prošnje, opremljene z dokazili o starosti, o državljanstvu in o dosedanjem službovanju, nadalje z zdravniškim spričevalom o sposobnosti za izvrševanje službe naj se vložijo do 30. avgusta 1918. Mesečna plača 90 K in sedaj še 200 odstotkov draginske doklade. Vojni invalidi imajo prednost.

dn Zrelostni izpit na idrijski realki so morali delati letos le tisti kandidati, ki so v letnem spričevalu dobili iz katerega predmeta zadosten red. Drugi so bili ustnega izpita oproščeni. Izpraševalna komisija je vsem kandidatom — 14 jih je bilo — priznala soglasno zrelost, štirim z odliko.

dn Kaj pa abiturijenti ljubljanskega učiteljskega iz 1. 1893? Ob 10 letnici je bil domnjen sestanek za 25 letnico. Ta je lansko leto minila in zdaj kaj še čakati?

dn Abiturijentom, ki se hočejo posvetiti montanističnim strokam. — Ker se pričakuje, da se jeseni posveti večje število abiturijentov montanističnim strokam, pozivlje akad. društvo jugosl. montanistov "Sloga" vse one, ki imajo namen obiskovati montanistično visoko šolo v Příbramu, naj se v najkrajšem času priglase pisnimim potom na naslov Viktor Sinkovec, abs. ing., premogovnik Velenje, Štajersko.

dn Poljedelsko ministrstvo potrebuje večje število strokovnjakov, ki so dovršili višje poljedelske šole in ki bi hoteli nastopiti državno službo v poljedelski stroki. Oni, ki se za to zanimajo, naj se kar najhitreje prijavijo poljedelskemu ministrstvu (ministrstvo poljedelstva v Beogradu, ulica Prote Mateje št. 62.) V prošnji naj naznanijo svoj stan, leto in kraj rojstva, državljanstvo, katero višjo poljedelsko šolo so dovršili, ali so po dovršeni šoli že prakticali v kaki službi, oziroma če so sedaj še v službi, dalje če imajo o vseh teh stvareh dokumente, katere je treba prošnji priložiti v prepisu.

dn Za avtomobiliste. Pod tem naslovom priporoča nekdo v "Slovencu" z dne 15. t. m. našim avtomobilistom, da naj za nemško besedo "Übersetzung" uporabljajo mesto besede "prestava" raje "pretik", ker baje ta slednja dobro označuje posebnost dejanja. Dotičnik, ki je to nasvetoval, menda nima pojma, kaj pravzaprav označuje beseda "Übersetzung" v avtomobilistični branži, ker drugače bi pač ohranil svoj nasvet sam zase. Navedena beseda znači vendar razmerje med obsegom posameznih koles, torej nekaj popolnoma abstraktnega in nikdar še nilem sliša, avtomobilista, ki bi rabil besedo tudi v glagolovni obliki. Nemci rabijo zato doledno le "umschalten" ali "eine höhere oder geringere Geschwindigkeit einschalten". Slovenec pa naj "voznjo pespeši" ali naj "vozi počasneje" če že noče "predstavljati"

hitrosti, ker beseda "pretikati" in "pretik" zveni v ušesih avtomobilista približno tako, kot če bi se tuja književnost na naš jezik "pretikala" in prestavljala ali boljše prevajala in bi naša založbe mesto prevodov izdajale "pretike".

dn Filatelistični klub za Slovenijo vabi svoje člane na sestanek, ki se vrši v sredo, dne 20. t. m. ob 20. uri v Ljubljani, v hotelu Union, soba "vse v rožcah". Člani smejo pripeljati seboj tudi goste. Odbor.

dn Nov priseljeniški zakon v Ameriki. Kakor javljajo iz Washingtona, nameravajo v Zedinjenih državah popolnoma preurediti priseljeniško zakonodajo. V zadnji seji ameriškega senata je senator Dillingham iz Vermonta (države, ki se razprostira severno od New Yorka do kanadske meje) predložil zakonsko osnovo, ki natančno določa mejo, za priiseljevanje iz Evrope. V zmislu tega načrta se pripuščanje Evropejcev kot naseeljencev uredi tako, da se bo po 1. juliju 1920 smelo naseliti v Ameriki samo 5 odstotkov onega števila, s katerim bo tedaj vsaka posamezna narodnost zastopana v Zedinjenih državah.

dn Beguncem. Begunski sozvež v Ljubljani sklicuje za nedeljo, dne 24. avgusta t. l. sestanek beguncev v St. Rupertu pri Mokronogu na Dolenjskem. Sestanek se bo vršil ob 15. uri v prostorih Mlekarske zadruge. Obravnavala se bodo važna begunska vprašanja, zato je potrebno, da se sestanka vsak begunec iz bližnje okolice udeleži.

dn Tatvina. V noči od 18. na 19. avgusta je bila ukradena posestniku Francu Tršarju na Vrhniki št. 260, velika, močna kobilica "Fuks", z veliko belo liso na glavi. Vredna je 10.000 K. Kdor tata izsledi, dobi dobro nagrado.

Ljubljanske vesti.

1 Povratek generala Smiljanca. V ponedeljek ob 19. uri in pol se je vrnil general Krsto Smiljanec po krasno uspeli zasedbeni akciji na Koroškem in v Prekmurju, s svojim spremstvom v Ljubljano, ki mu je priredila slovesen sprejem. Raz ljubljanski grad je vihrala državna zastava. Na kolodvoru so se zbrali vsi častniki tukajšnje garnizije, na čelu jim polkovnik Vukašević. Nadalje so pričakovali generala imenom Deželne vlade podpredsednik dr. Žerjav v spremstvu predsedstvenega predstojnika okrajnega glavarja dr. Andrejke, poverjenik za pravosodstvo dr. Ravnihar, magistratni ravnatelj dr. Miljutin Zarnik in drugi civilni funkcionarji. Ob prihodu vlaka je vojaška godba zaigrala himno "Naprej zastava Slave," burno aklamirana od mnogobrojnega občinstva. Došlega generala je pozdravil v imenu vojaštva polkovnik Vukašević, imenom Deželne vlade podpredsednik dr. Žerjav in poverjenik za pravosodstvo dr. Ravnihar, imenom mesta Ljubljane magistratni ravnatelj dr. Zarnik. General Smiljanec, ki izvrstno izgleda, je s priloženo mu ljubeznivostjo pozdravil osebno vsakega došlega oficirja in druge došle ličnosti in se odzval na oduševljene "živijo" klice s kratkim korenitim nagovorom. Ob burnem pozdravljanju mnogobrojno zbranega občinstva se je odpeljal general Smiljanec s spremstvom v avtomobilih na sedež Dravske divizije. Slavnemu junaku in rešitelju Koroške in Prekmurja kliče danes Slovenija iz vsega srca krepak "Živijo" in izraža željo, da bi še dolgo deloval med nami v korist in procvit naše pokrajine in celokupne države.

1 Prodaja slanine (špeha). Od 20. avgusta dalje se bode oddajalo iz aprovižnega skladišča na Dunajski cesti pri Muhlelsnu na vsako sladkorno izkaznico po 1 kg slanine ki stane 18 K. Določiti se sledeči red: Za I. okraj dne 20. avg. Za II. okraj dne 21. avg. Člani deželne zadruge brivcev dobe retif. špirit. Zglasiti se je do 30. avgusta, na poznejše priglasitve se ne ozira več. Izkaznice daje združni načelnik.

Zadnje vesti.

Od našega posebnega poročevalca.

Kaj delajo zaupniki entente.

Dunaj, 19. avg. "Homme libre" piše o nadvojvodi Jožefu: Ententa ima pravico zvedeti, kdo je povzročil preobrat na Madžarskem. Jožef ni imel za to dovolj moči in pristašev v Budimpešti. Moral se je poslužiti tuje moči. Ententa mora dognati kako in zakaj se je to zgodilo. Ententi ne more biti vseeno, kako izpolnjujejo njeni zaupniki prevzete dolžnosti v inozemstvu.

Zvestoba za tronček.

Dunaj, 19. avg. "Temps" poroča, da se je brat bivše avstrijske cesarice Zite princ Feliks Bourbon-Parma zaročil z nadvojvodinjo luksenburško. Istočasno je prisegel zvestobi in udanosti ententi.

Kandidat za češki tron!

Dunaj, 19. avg. Angleški zastopniki v Parizu dementirajo vest, da se je vojvoda Counangnt potegoval za češki tron. Vojvoda je le kandidat entente, če bi se večina Čehoslovakov izrekla za monarhijo.

Madžarski protest.

Dunaj, 19. avg. Madžarska vlada je poslala nemško-avstrijski vladi protest v katerem izjavlja, da se bo eventualni okupaciji zapadno-ogrskih pokrajin s strani Nemške Avstrije uprla s silo.

Upor v Kiesingu.

Dunaj, 19. avg. V Kiesingu so Madžari napadli tamkajšnje prebivalstvo z oklopnim vlakom, ki ga je vodil znani polkovnik Lehár. Prebivalstvo se je Madžarom uprlo.

Angleži proti Habsburgovcem.

Dunaj, 10. avg. Agencija "Radio" poroča, da je angleška vlada dala svojim zastopnikom v Budimpešti povelje, naj se zadržujejo vseh korakov, ki bi povspeševali načrte Habsburgovcev. Angleški general Gordon je dobil nalog svoje vlade, da podpira madžarske socialiste, ker hoče Angleška na vsak način preprečiti vpostavitve habsburgovske monarhije, ki bi bila tudi velika nevarnost za Jugoslavijo in Čehoslovaško.

Nezadovoljnost z novo madžarsko vlado.

Budimpešta, 19. avg. (Izv. por.) Nova vlada ni vzbudila med madžarskim ljudstvom nobenega zadovoljstva. Desni zahtevajo vlado s socialisti, levi pa poudarjajo republikanska načela. Občinstvo je o dogodkih v notranji politiki popolnoma disorijentirano.

"Piccolo" začne zopet izhajati.

LDU. Trst, 19. avgusta. V par dneh začneta zopet izhajati "Piccolo" in "Piccolo della Sera", ki sta, kakor znano začetkom vojne z Italijo prenehala izhajati.

Prisega nemškega državnega predsednika.

Weimar, 19. avg. (Izvirno por.) Narodna skupščina je določila slavnostno prisego državnega predsednika na ustavo v sredo 20. t. m.

Židovski pogromi v Ukrajini.

Berlin, 19. avgusta. (Izv. por.) "Vossische Zeitung" javlja, da priobčuje "Jüdische Rundschau" statistiko o židovskih pogromih v Ukrajini. Od novembra 1918 do maja 1919 so bili v 127 ukrajinskih mestih pogromi, pri katerih je prišlo ob življenje 30—35 tisoč židov.

Boljševiški letaki v Trstu.

Ldu. Trst, 19. avg. "Era Nuova" se trudi na podlagi jezikovnih pogoškov dokazati, da boljševiški letaki, ki jih je policija zaplenila tržaški socialistični organizaciji, niso bili tiskani v Milanu, odkoder so datirani, nego da so prišli v Trst iz Ljubljane, Zagreba in Beograda.

Gospodarstvo.

g Jugoslovanski kompas izide koncem tega leta, in sicer trgovski del, dočim izidejo leta 1920 v presledkih po 4 mesece še ostali 4 zvezki: industrijalni, obrtni, agrarni in finančni. Celo delo stane vnaprej plačano 200 dinarjev, vsak zvezek stane 50 dinarjev. Obseg posameznih zvezkov bo nad 600 strani, ter bo celo delo tvorilo potrebno potreben pripomoček za vsakega trgovca, obrtnika, industrijca, agrarca in finančnika, za vsak urad in vsako pisarno, ker bodo edino informativno delo za celo državo. Naročila in oglase sprejema Jugoslovanski kompas (Gospodarska pisarna Dr. Ivan Černe) Ljubljana.

g Prazne vreče. V pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani dobe zainteresirani naslove francoskih tvrdk, ki ponujajo velike množine vreč iz jute različnih velikosti.

g Trgovske zveze s Francijo. Neka pariška firma za eksport in import namerava stopiti v trgovske zveze z našo državo. Tukajšnje tvrdke, ki se zanimajo za zvezo s to tvrdko, dobe njen naslov v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

g Trgovske zveze z Ameriko. Tvrdke, ki se zanimajo za izvoz blaga v in za uvoz blaga iz Severne Amerike, dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani naslov neke tvrdke v New Yorku, ki išče stikov s tukajšnjimi veletržci in industrijci.

g Pletarski izdelki. Pletarska šola v Strnišču pri Ptuju naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da izdeluje vse v pletarsko stroko spadajoče predmete, kakor pleteno pohištvo, poštne košare, zelene košare, košare za premog itd. Interesenti naj se za nadaljnja pojasnila obrnejo na ravnost do vodstva omenjene šole.

Listnica uredništva.

Ocen, oziroma priporočil knjig in brošur, ki jih uredništvo ni prejelo, ne priobčujemo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Poslano.

Pri športni prireditvi na Bledu, dne 15. t. m. je nepravilno postopanje športne komisije pri razdelitvi nagrad izzvalo neprijeten prizor, katerega vzroke smatram za potrebno pojasniti udeležnikom.

Pri regati je čoln, v katerem sva veslala jaz in Boris Zajec, krmaril pa Črtomir Pretnar, dospel prvi za več kot 20 m pred drugimi na cilj. Nekateri nevošljivci so hoteli izsiliti od komisije, naj proglasi tekmo za neveljavno, da se je začetkom tekme enemu izmed tekmovalcev zlomilo veslo in ni mogel nadaljevati tekme, dva druga čolna pa da sta med tekmo trčila skupaj. Razsodišče, ki se je na licu mesta takoj sestavilo iz priznanih večšakov športnikov, je proglasilo tekmo za veljavno in nam kljub pritisku komisije prisodilo prvenstvo. Ker nam nevošljivci niso mogli odvzeti prvenstva v tekmi, so nas skušali pripraviti ob nagrado, ki je bila od darovalca izrecno določena za zmagovalca pri regati in kot taka označena že dan popreje med razstavljenimi nagradami. In to se jim je posrečilo. Blejska športna komisija je pri slavnostni razdelitvi v Zdraviškem domu oddala za nas določeno nagrado zmagovalcu pri plavalni tekmi namesto nam, nas pa je hotela odpraviti z nagrado, ki je bi bila določena za otroško plavalno tekmo. Ker je ostal moj takojšnji ustmeni protest proti tako nepravilnemu postopanju brezuspešen, so zveneče, dasi nekoliko disharmonično zaprosili pred nuge komisije vrženi tisti kozarci, ki so imeli nadomestiti nam odvzeto nagrado. Nekateri rahločutnejši so kvalificirali ta moj protest za netakten. Radoveden sem samo, kako le-ti sodijo o postopanju slavne športne komisije!

Vsem tistim pa, ki jezik bolje obračajo kot vesla, kličem na svidenje pri prihodnji tekmi.

Bled, 16. avgusta 1919.

Ivan Magušar.

* Uredništvo ne prevzame za „Poslano“ nobene odgovornosti.

„Zvezna tiskarna“

v Ljubljani, Stari trg

Izvršuje tiskovine vseh vrst, kakor: časopise, knjige, brošure, cenike, lepake, letake, usporedne, tabele, račune, kvarte in pisemski papir s firmo, vizitke, naslovnice, računske zaključke in vsa v to stroko spadajoča dela okusno in ceno.

Kolumbia kandiditi

karton 17 kron.

Naprodaj pri

Fran Medica, Ljubljana, Tržaška cesta 4.

Istotam več raznovrstne ciklorije, metelj, krtač itd.

Komisijaska trgovina

Filip Pečenko, Ljubljana, Dunajska cesta št. 6, priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga: cefirja, tiskovine, parhenta, kloba, hlačevine, nogavic, robcev, sukanca, črne in bele svil, gumbov, pritiskačev, rinčic za čevlje in drugih izdelkov čeških tvornic, katere zastopa.

KEFIR

Filip Pečenko

Ljubljana, Dunajska cesta 6

naznanja sl. občinstvu, da je otvoril Prvi jugoslovanski zavod za izdelovanje Kefirja in Joghurta. Kefir je od zdravnikov priznan kot najboljši pripomoček proti tuberkulozi, anemiji, želodčnim boleznim itd. Nenadomestljiv za slabotne dojenčke kakor odrasle. Kefir uniči vse človeškemu organizmu škodljive bacile. Pri rednem vživanju istega se doseže visoko starost. Vspeh zajamčen s 1000 K. Razpošilja tudi na deželo.

Najlepše darilo mladini

je povest slovenskega dečka iz pretekle svetovne vojske

DORE

Knjiga je lepo ilustrirana ter bo v mestu in na deželi vzbudila veliko zanimanje. Cena vezani knjigi je K 4.— Dobiva se v knjigarnah kakor tudi v Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marjini trg 8.

Prvovrstna

vozna kolesa

plašče in cevi

priporoča tvrdka

IGN. VOK

specijalna trgovina šivalnih strojev in koles,

Ljubljana, Sodna ul. 7.

Razkrinkani Habsburžani.

Moja preteklost.

Splatin grafica LARISCH, nečakinja cesarice Elizabete in njena dvorna dama.

(59. nadaljevanje.)

Gotovo nimate pojma, kdo da sem, grofica, kaj ne?

»Gotovo ne,« sem odvrnila.

Vzel je klobuk z glave ter mi pogledal v obraz, jaz pa sem vsa zavzeta stopila nazaj.

»Cesarska visokost!« sem vzkliznila. Neznanec je bil nadvojvoda Ivan Toskanski.

V družbi sem se le slučajno sešla z nadvojvodo, vendar sem v hipu spoznala njegove izredne oči in zanimivi obraz, in spomnila sem se tesnega prijateljstva, ki je obstajalo med njim in med prestolonaslednikom. Čula sem bila tudi, da je bil nadvojvoda v slabih odnosih s cesarjem in da je bilo verjetno, da bo moral v nedoglednem času zapustiti Avstrijo.

»Ne bojte se grofica,« je pripomnil nadvojvoda cinično in žalostno, »nisem nevaren.« Zatem pa me je vprašal, kako dolgo sem imela skrinjico.

»Kakih štirinajst dni,« sem odvrnila.

»Ali ste jo poskusili odpreti po žaloigri?»

»Ne — docela nedotaknjena je.«

»Pa dobro; bal sem se, da vas ne bi obšla izkušnja izročiti jo cesarici. Šele danes zjutraj sem zvedel, kje stanujete.«

Povedala sem mu vse o obisku grofa Andassyja.

»O, ali je poslala tistega starega „pizmarja“ k vam?« Zasmejal se je pri teh besedah, nato pa je rekel resneje: »Vseeno pa bi radi sebe boljše storili, če bi izročili to skrinjico grofu, kajti zagotavljam vas, v tem slučaju bi bili povlašeni v vojvodinjo, namesto da bi vam bil dvor prepovedan. Pa nič za to, vse se je obrnilo na najboljšo; takega človeka kot Rudolf ne bi mogli rešiti, rešili pa ste moje življenje.«

Zjokala sem se; vse je bilo tako čudno in skrivnostno. Nadvojvoda me je prijel za roko.

»Ne obžalujte Rudolfa,« je rekel; »ako bi bil cesar našel te papirje, bi bilo vse še nekončno hujše. Prestolonaslednik se je sam usmrtil, toda ako bi cesar vedel vse, bi bila njegova dolžnost, postaviti ga pred vojaško sodišče in dati ga ustreliti kot veleizdajalca.«

»O, moj Bog!« sem zavpila. »Kaj pa je zakrivil?... Ali je mislil na ogrsko krono?«

Nadvojvoda je pritrdilno pokimal, jaz pa sem se iznenada spomnila tetinih besedi, ko mi je pred dolgim časom povedala, da je bil Rudolf v rokah prostozidarjev; vendar Elizabeta ni imela posebnega vzroka biti zoper to, ker je vedno koketirala s socialistično stranko.

»Ali menite, da so se Rudolfovi načrti ponekrečili,« sem vprašala, »in da je dobil taka obvestila, ko je bival v Meyerlingu?... Nečesa se je bal,« sem nadaljevala, »kajti poleg tega, da mi je izročil skrinjico, sem tudi čula, da je pred nekaj tedni poslal večino svojih papirjev Stoggenzi-Marischu.«

Nadvojvoda je molčal. »Morda,« je odgovoril izogibaje. »Ali pa razumete, kaj je moral strah pred razkritjem pomeniti za Rudolfa, čegar življenje je bilo izpodkopano s trupom in konjakom? Samo strah bi ga mogel dovesti do samomora. Skoda, da je bil tako slaboten. Prelomil mi je dano besedo, jaz pa sem mu zaupal. Toda steklenica konjaka ga je očitno izpremenila v žaničevanja vrednega strahopetca. Vendar tukaj ne morem dolgo stati, policijski vohuni so vsepovsod na Dunaju. Z Bogom, grofica Marija; morebiti me ne vidite več, ali jaz se bom vedno spominjal, kaj ste storili zame.«

Močno sem se zavzela. »Cesarska visokost,« sem vprašala, »ali odhajate iz Avstrije?«

Nasmehnil se je. »Da, umrl bom, ne da bi umrl — sit sem nečimurnosti življenja in nameram začeti novo življenje... zdaj pa z Bogom! Ne pozabite me!«

Poljubil mi je roko in odšel.

Zrla sem za njim, ko je odšel v meglo in izginit v nočni temi. Ko sem pozneje brala, da je na morju utonil, sem se spomnila onega večera na Dunaju, ko se je poslovil od mene. Ali je umrl, ne da bi umrl?... Mislim da. In verujem tudi, da se bo nadvojvoda vzlic vsem nasprotnim svedočbam vrnil ob svojem času.

Neopažena sem se vrnila v hotel in drugo jutro ob 5. zjutraj smo odpotovali na Rivijero.

Svojemu soprogu sem povedala vse in v večno hvalo moram reči, da se je skoziinskozi vedel prijazno. Verjel je mojim besedam, se postavil popolnoma na mojo stran in ni niti enkrat omahoval v viharju jezičenja in škandalov, ki so prišli čez mene.

Nisem marala odgovarjati svojim obrekovalcem, najsi je Aleksander Baltazzi, ki je Marijo oboževal, proglasil, da sem pomogla k njeni propasti. Lahko bi mi bila pokazala pisma njene nečakinje iz Kajire, ki bi podali dovolj dokazov, da ni bila brez greha, ko se je prvič sešla z Rudolfom, a se nisem za vse skupaj nimalo zmenila.

(Konec prihodnjic.)

Mali oglasi

stanejo proti 10 besed 4 K, vsaka nadaljna beseda 30 utn. - Dopisovanje in šenitne ponudbe pavsaka beseda 1 K.

Prodaja se:

Prodaja se v Črnomlju na Dolenjskem nova enonadstropna hiša pripravna za trgovino ali večjo obrt. Natlačnejša pojasnila v Črnomlju št. 206. 1205

Autobus karoserija (kupi z dvema oddelkoma) za 5 tonski Sauer, 20 sedežev, dobro ohranjen, se prodaja. Pojasnila daje upravništvo „Jugoslavije“. 1203

Prodaja se več traverz 9 m dolgi, profil 30 cm, 4-40 m dolgi, profil 26 cm, 5-50 m dolgi, profil 24 cm. Ponudbe z navedbo cen pod „Traverse“ na Anončni zavod Rožanc & Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nab. 5. 1198

Hiša z gostilno in trgovino ter 2 orala travnika se radi smrti lastnika takoj ceno prodaja. Naslov pove Anončni zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Cankarjevo nab. 5. 1197

Gezd ob železnici z posestvom se prodaja. Dopisi pod „Bukov“ na upravništvo lista. 1197

Lepa kočija in omnibus se prodaja. Več se poišče pri Ig. Bartol Ribnica. 1195

Priporoča se partija damskih nogavic, bel in črn sukanec znamka pismo in veriga pri tvrdki Jos. Petelin, Ljubljana.

Kupi se:

Drva ali tudi gozd v bližini železnice kupi lesosilovna tvrdka. Naslov pove Anončni zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Cankarjevo nab. E. 1200

Kupi se vsaka množina bukovih in hrastovih drv. Množina in cena naj se v ponudbah označijo. Malenšek M. Maribor. Posredovalci dobe provizijo. 1180

Vinske sode 50-500 l vsebine kupim. — Ponudbe na upravništvo pod „Vinski sodi“. 1200

Službe:

Pri svinčenem rudokopu v Mežici na Koroškem je razpisano mesto samostojnega jamomerca. Prošnje s prepisi šolskih in službenih spraveval ter z navedbo zahtevkov plače se naj vložijo najpozneje do 1. septembra t. l. Državno nadzorstvo in upravništvo v Mežici. 1211

Pri bratski skladnici spodnjekoroških rudnikov v Mežici se sprejme računovodja. Prošilci, ki so popolnoma vešč knjigovodstva bratovskih skladnic, naj pošljejo svoje prošnje z navedbo do sedanjega službovanja in plače do 1. septembra t. l. Bratovska skladnica spodnjekoroških rudnikov v Mežici, Koroško. 1210

Iz Francoskega ujetništva pobegli gospod, Jugoslovani, govori in piše slovensko, francosko, nemško ter poleg tega govore tudi angleško, hrvaško in italijansko, išče službe v kaki trgovini, ali v državni službi, ali tolmač, ali kot vratar v boljšem in večjem hotelu. Pred vojno je bil samostojen restavrativ v Parizu. Ponudbe pod „Vodilna moč“ na upravništvo.

Službo kot gospodinja išče boljša vdova, 46 let stara ter pripravna za vse domače delo in šivanje v Ljubljani, ali na deželi. Naslov v upravi lista. 1206

Šivilja sprejme učenka, krakovski nasip 6. 1202

Brivski pomočnik (dober delavec) se sprejme pri Koštomaju Prešernova ulica 19 Celje. 1197

Blagajničarka in kavar-niško kuharico sprejme kavarna „Zvezda“. Predstaviti se je od 10.—12. dop. 1191

Ugledna slovenska obitelj na Hrvatskem išče sobarico, marljivo, dobro in pošteno. Nastop takoj. Ponudbe na naslov: Franja Jakl, Karlovac. 1181

Razno:

Francoski tečaj otvori diplomirana učiteljica. Pražakova ulica 10. III, desno. 1178

Boljšje stanovanje s hrano se išče za 16 letnega fanta. Pismene ponudbe: Portir Piste Union Ljubljana. 1187

Gospod išče sobo in plača vsako ceno. Naslov v uprav-ništvu lista. 1207

Boljšji delavec išče mesečno sobo, oziroma prenočišče za takoj ali pozneje. Ponudbe na anončno ekspedicijsko Al. Matelč, Ljubljana, Kongresni trg 3. 1209

Dopisovanje in

ženitne ponudbe

Dva mlada častnika želita znanja z dvema veselima, srčkanima gospodičnima, do 18 let. Cenjene ponudbe, če mogoče s sliko pod „Častnika“ na uprav-ništvu „Jugoslavije“.

Tapetnik in dekorater M. ZOR

Bleiwelsova cesta poleg dež. vlade
se priporoča v napravo žimnic, vzmetnih žimnic, divanov, otoman, dekoracij, zastorov in tapetiranja sob, katera dela izvršuje priznano solidno in po nizkih cenah. Prosi blagohotnih naročil.

V najem

vzamem hišo s 3 do 4 sobami, malim posestvom, katero želim pozneje kupiti. Ponudbe na upravnishvo Jugoslavije v Celju pod „Hiša“.

VRECE

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno in plačuje najbolje trg. firma

J. Kušlan,
Kranj, (Gorenjsko).

Kupim vsako množino jabolčnika

kakor tudi 420
jabolčnega kisa.

Ponudbe z navedbo množine in najnižje cene na Ljubljana 1., poštni predal št. 163.

Josip Jug

staveni in pohištveni
pleskar in ličar

Rimska cesta št. 16
naznanja, da še vedno dela s pristnim blagom.
Izvršitev točna. Zmerna cena.
Za vsa izvršena dela jamčim 2 leti.

Pisalni stroj

se takoj proda.
Informacije pri Splošni zavarovalni posredovalnici, Gledališka ul. 7/III, od 3.—6. pop.

ŽIGICE

orig. švedske znamke
Tönköpings
prodaja na debelo
Rudolf Zeré & Komp.
Ljubljana.

Za usnarje

se dobi
smrekovo čreslo
pri lesni industriji
v Celju.

Svarilo!

Izjavljam, da nisem plačnik za eventuelne dolge, napravljene namoje ime in moj račun.

Rudolf Marn
fotograf.

Zobni zdravnik dr. Rodoschegg

Ljubljana, Stari trg
št. 2

ne ordinira
od 20. avgusta do
3. septembra.

Kdor rabi

apno, strešno in zidno
opeko, štukaturni mav-
ec, portland-cement,
betonsko železo, trač-
nice, fine kose in brusne
kamne, kolomaz, vin-
ski kis, novo rdeče in
staro belo vino, kremo
za čevlje, kakor „Erdal“,
„Bielerol“, „Eulin“,
žveplo, zeleno galico,
kavo, raznovrstno sukno
ter gotove obleke za
dečke in vse druge po-
trebščine, naj se obrne
na trgovsko agenturo

Franc Petan
v Ljubljani, Grajska
planota št. 1.

Automobilne pneumatike

vsake velikosti
po zmernih cenah nudi
tvrdka Tomažič &
Pipan, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 5.

Izšel je 3—5 snopič „Narodne knjižnice“ Le-
onid Andrejeva komedija „GAUDEAMUS“
poslovenil dr. J. Glonar; cena K 6.— in
6—9 snopič iste knjižnice Vladimir Levstik-
ovo „GADJE GNEZDO“ povest iz dni
trpljenja in nad; cena knjigi broš. K 8.—,
okusno vezani K 10.—.

V založbi „Zvezne tiskarne“ so izšle izvirne
pesnitve Iv. Albrehta „SLUTNJE“ in Janko
Glaserja „POHORSKE POTI“. Cena
vsaki knjigi K 4.—.

Iščejo se kupci in prodajalci hiš in posestev.

Poizve se v B. Ipavčevi ulici 12, Celje.

Ne kupujte izdelkov sovražnih držav, podpirajte
samo domače izdelke, ki so veliko boljši in cenejši.

Zahtevajte samo pristno voskovo
„HIF“-kremo, ki je radi svojih sestavin
najboljša in zajamčena.

Istotam se dobi: cigaretne stročnice in pa-
pirčki od 14 K naprej, razglednice, pisemski
papir, vlasnice, toaletno milo i. t. d.

Zaloga samo na debelo: Oroslav Čertalič,
Ljubljana, Resljeva cesta št. 20.

BARVA in KEMIČNO — ČISTI
vsakovrstno blago obleke
in PERE in SVETLOLIKA
domače perilo ovratnice, zapesnice
(pošilja po isto na dom) in srajce
tovarna Jos. Reich
Ljubljana, Poljanski nasip št. 4.
Podružnica: Šelenburgova ulica št. 3.

Širite med narod

sledeče knjige in brošure:

1. Koroška. Spisal Carantanus. Pridejan je zemljevid v barvah Koroške. Cena 4 K.
2. Poglavlje o stari slovenski demokraciji. (Gospodstvo polje.) Spisal dr. Bogumil Vošnjak. Cena 2 K.
3. Naša Istra. Spisal Fran Erjavec. Cena 1 K.
4. Problemi malega naroda. Spisal Abditus. Cena 2 K.
5. Jugoslovanska žena za narodovo svobodo. Uredil Alre. Cena 2 K.

Slovenci, Slovenke! Zavedajmo se svojih pravic, spoznavajmo
svojo domovino. Vsakdo naj se pouči o najbolj perečih naših vpra-
šanjih. Naročite te knjige in brošure, širite jih med ljudstvom!
Dobivajo se v upravnishvu „Jugoslavije“ v Ljubljani in pri
njenih podružnicah v Celju, Mariboru, Ptuj in Novem mestu ter v
vseh knjigarnah.

Izurjeno vlagalko

sprejme takoj

„Zvezna tiskarna“ v Ljubljani, Stari trg.

Kavarna „Balkan“

v Ptuj

vljudno priporoča cenj. občinstvu pristna vina,
vsak dan sveže pivo, sladoled itd. - Vsak
večer koncert. - Postrežba točna in solidna.
- Poleg kavarne restavracija in sobe za tujece.
Na obilen obisk vabi Janko Vučak.

Največja zaloga manufakture ter
prvovrstnega inozemskega mod-
nega blaga. — Velika izbira bleko
lastnega izdelka po najnovejšem
pariškem kroju.

Srajce, kravate, samoveznice, nogavice.

Na debelo! Solidne cene! Na drobno!

Prva kranjska razpošiljalna SCHWAB & BIZJAK
Ljubljana, Dvorni trg 3. Pod Narodno kavarno.

Trboveljska premogokopna družba

kupi za suksessivno takojšnjo dobavo spodaj oz-
načen mehki rezan material in staveni les.

7 vagonov	desk	20 mm	močan
10	"	25	"
18	"	30	"
8	"	40	"
6	"	50	"
6	"	trame za podlage (Polsterhölzer)	
2	"	6 × 8 ali 8 × 10 cm, 4 m dolge.	
2	"	merkantil obrezan les 5 × 6 Zoll	
2	"	4 m dolg	
2	"	5 × 6 Zoll	
2	"	6 m dolg	
2	"	obrezan staveni les (Staffel- hölzer) 10 × 10 cm 4 m dolge	
2	"	obrezan staveni les (Staffel- hölzer) 10 × 12 ali 12 × 12,	
		4 m dolge.	

Deske so lahko dolge 4 m in 3-80 m. Ponudbe
je vposlati na Trboveljsko premogokopno druž-
bo, Ljubljana, Knafljeva ulica 13. Tudi ponud-
be na delne pošiljatve se vpoštevajo proti ugodnim
cenam.

Westinghouse Watt

Kremmezky Metax

Baterije žarnice vseh tipov
elektrotehni predmeti
Ger rep za kraljestvo SHS
Janko Pogacar Ljubljana

Jadranska banka

Delniška glavnica: K 30.000.000.—, Rezerva nad K 10.000.000.—.
Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija,
Split, Šibenik, Trst, Zader.
Ekspozitura: Kranj.

Brzjavni naslov: Jadrska.

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-
račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni
davek: plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje itd.
Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in ino-
zemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago le-
žeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod
najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.